

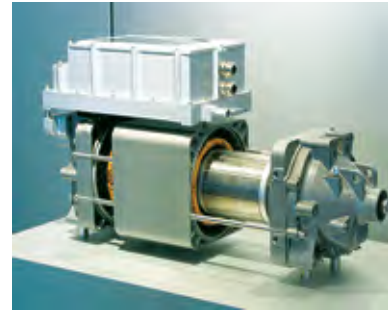
гітары. Па дзве шпулі з токам мае *электралічальнік* (мал. 202) і *ватметр* — прыбор, які вымярае магутнасць электрычнага току. Ток, які праходзіць па абмотках складанай канфігурацыі, стварае магнітнае поле, неабходнае для работы любога электрарухавіка (мал. 203).

Мал. 201

Мал. 202

Мал. 203

Галоўныя вывады

1. Лініі магнітнага поля не маюць пачатку і канца. Яны замкнутыя.
2. Напрамак ліній магнітнага поля можна вызначыць пры дапамозе стрэлкі компаса, правіла правай рукі або свярдзёлка.
3. Магнітнае поле шпулі з токам падобна да поля паласавога магніта.
4. Поле электрамагніта можна ўзмацніць выкарыстаннем жалезнага або стальнага сардэчніка.

? Кантрольныя пытанні

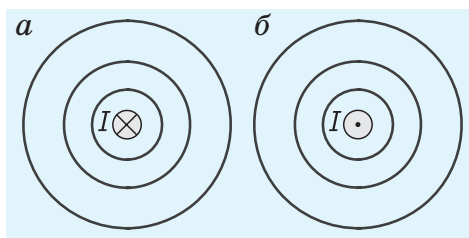
1. Якімі спосабамі можна атрымаць карціну ліній магнітнага поля розных праваднікоў?
2. Як можна вызначыць напрамак ліній магнітнага поля, якое ствараецца правадніком з токам?
3. Як з дапамогай правіла правай рукі вызначыць напрамак ліній магнітнага поля: а) прамога правадніка з токам; б) шпулі з токам?
4. Як можна ўзмацніць магнітнае поле электрамагніта?
5. Дзе прымяняюцца шпулі з токам?
6. Ці можна называць электрамагнітам прамы праваднік з токам? Чаму?

→ Дамашняе заданне

Вазьміце некалькі жалезных цвікоў, кавалак жалезнага дроту, крыніцу току (батарэйку), сашчэпкі. Вырабіце электрамагніт. Апішыце яго дзеянне. Вызначыце яго пад'ёмную сілу.

Практыкаванне 20

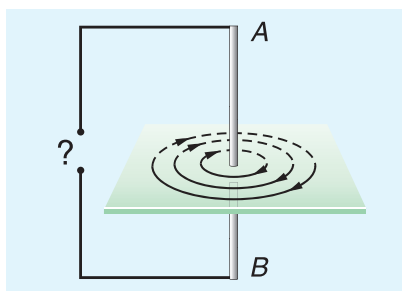
1. Вызначыце напрамак ліній магнітнага поля прамога правадніка з токам I , размешчанага перпендыкулярна да плоскасці чарцяжа, калі ток I накіраваны ад нас (мал. 204, а) і да нас (мал. 204, б).

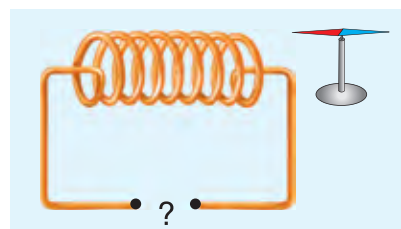
Мал. 204

2. Як, выкарыстаўшы компас, вызначыць палярнасць клем невядомай крыніцы току?

3. Вызначыце палярнасць клем крыніцы, якая стварае ток у прамым правадніку (мал. 205) і ў шпулі (мал. 206).

Мал. 205

Мал. 206

4. Як вырабіць шпулю, якая не стварае магнітнага поля нават пры значнай сіле току ў ёй?

 5. Ці будзе працаваць электрамагніт, калі па провадзе шпулі будзе праходзіць пераменны ток?

Тэмы праектных заданняў па раздзеле «Электрамагнітныя з'явы»

1. Уплыў электрамагнітных палёў на жывыя арганізмы.
2. Лямпа напальвання і лямпа энергазберагальная: вартасці і недахопы.
3. Электраправаднасць агародніны і садавіны.
4. ККДз электрачайніка і шляхі яго павышэння.
5. Электрычнасць і медыцына.
6. Шляхі эканомнага расходавання электраэнергіі ў хатніх умовах.
7. Беларусь: энергетыка і экалогія.
8. Электратранспарт Беларусі: аберагаем прыроду.